

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА

МАТЕРІАЛИ

**ІХ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
19 – 20 ЖОВТНЯ 2021 р.**

**«ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ
РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ»**

м. Одеса

УДК: 338.43:316.502(477)

Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку XXI століття. Матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції 19-20 жовтня 2021 року. Одеса: Одеська національна академія харчових технологій, 2021. – 369 с.

У матеріалах конференції знайшли відображення економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку XXI століття. Були запропоновані шляхи вирішення найактуальніших та нагальних проблем багатьох сфер сучасного бізнесу та новітні управлінські технології в сучасних турбулентних умовах існування підприємств. В доповідях особлива увага приділялась прикладному характеру досліджень та їх впливу на поліпшення економічної ситуації в країні.

Науковий редактор Мельник Ю.М. - д-р екон. наук, професор,
директор ННПЕіМ ім. Г. Е. Вейнштейна ОНАХТ

Редакційна колегія:

Агеева І.М. – к.е.н., доц., Басюркіна Н.Й. – д.е.н., проф., Купріна Н.М. – д.е.н., доц., Лагодієнко В.В. – д.е.н., проф., Немченко В.В. – д.е.н., проф., Павлов О.І. – д.е.н., проф., Савенко І.І. – д.е.н., проф., Іванченкова Л.В. – д.е.н., проф., Соловей А.О. – к.і.н., доц., Неустроєв Ю.Г. – к.е.н., доц.

Матеріали додаються за оригіналами рукопису

Редакційна колегія не несе відповідальності за зміст та сутність наданих матеріалів

10. Останній етап дозволяє підприємству зрозуміти яким чином воно буде очікувати на майбутні розбіжності, які могли б загрожувати впровадженню проактивної конкурентної стратегії [6].

Таким чином, впровадження проактивної конкурентної стратегії хлібопекарським підприємством можливе за умови дотримання послідовності кроків: від стратегічної оцінки до реалізації системи стратегічного менеджменту. Стратегічне планування як формалізований процес постановки стратегічних цілей і розробки багатоваріантного стратегічного плану їх досягнення, має вирішальну роль у подальшому успіху підприємств хлібопекарської галузі.

Література

1. Завертаний Д. В. Особливості механізму управління динамічними конкурентними стратегіями хлібопекарських підприємств. Матеріали 73-ї наукової конференції професорсько-викладацького складу економіко-правового факультету ОНУ імені І. І. Мечникова. Одеса : Фенікс, 2018. С. 187 – 190.
2. La Piana David. Play to win : The nonprofit guide to competitive strategy. John Wiley & Sons, 2005. 213 p.
3. Klaus North, Gregorio Varvakis, Competitive Strategies for Small and Medium Enterprises. Springer, 2016. 281 p.
4. Kim Warren, Competitive Strategy Dynamics. John Wiley & Sons, 2002. 330 p.
5. Jain S. C. Marketing planning & strategy (4th ed.). Cincinnati, Ohio: South-Western Publishing Co, 1993. 920 p.
6. David F. R. Strategic management (6th ed.). Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall, 1997. 659 p.

МЕТОДОЛОГІЯ РИЗИК-ОРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ ДО УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВА

Седіков Д. В., викладач

Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса, Україна

Концепція ризик-орієнтованого підходу широко застосовується в Україні та світі при здійсненні державного нагляду та контролю за діяльністю небезпечних об'єктів управління та бізнесом [1]. Однак даний підхід використовується лише в частині можливостей його реалізації, а саме як функція контролю за об'єктом. На сьогодні методологія ризик-орієнтованого підходу знаходиться в стадії становлення та потребує подальшого

теоретичного розвитку в частині управління економічною безпекою підприємств [2].

Прийняття рішень завжди супроводжується невизначеністю внутрішньої і зовнішнього середовища. Під невизначеністю середовища можна розуміти неповноту та неточність інформації щодо умов господарської діяльності, витратах та отриманих фінансових результатах. Пов'язано це з відсутністю цілісної теорії управління ризиком, неоднозначністю використання різних методів оцінки ризику при побудові системи ризик-менеджменту.

Управління ризиком – це невід'ємна частина загального управління будь-якою організацією, яка прагне вижити і виконати свою місію. Ризик-менеджмент за економічним змістом являє собою систему управління ризиком та фінансовими відносинами, що виникають в процесі цього управління [3].

Організація ризик-менеджменту являє собою систему заходів, спрямованих на раціональне поєднання всіх його елементів в єдиній технологічній процесі управління ризиком. Огляд наукової літератури дозволив автору сформулювати найбільш загальний, на наш погляд, підхід до поняття «ризик-менеджмент». У загальному вигляді ризик-менеджмент можна визначити як багатоступінчастий процес впливу на ризики, притаманні діяльності підприємства, спрямований на мінімізацію спектра впливу випадкових подій, здатних привести до фінансових втрат [4].

В даний час склалися дві концепції ризик-менеджменту: традиційна і сучасна. Традиційна концепція передбачає фрагментарний характер управління ризиками. Сучасна концепція передбачає інтегрований підхід до управління і безперервний ризик-менеджмент.

У теорії і практиці менеджменту виділяють наступні основні підходи до управління: ситуаційний, процесний, комплексний (інтегрований, системний). Ситуаційний підхід – це спосіб мислення про організаційні проблеми та шляхи їх вирішення. Ситуаційний підхід узгоджує конкретні методи, концепції з певними конкретними ситуаціями, задля ефективного досягнення цілей організації [5]. Процесний підхід розглядає ризик-менеджмент як безперервну серію взаємозалежних управлінських функцій. Однак даний підхід, незважаючи на свою формалізацію, не вирішує питання комплексного проєктування системи ризик-менеджменту. Комплексний ризик-менеджмент – це об'єднання всіх організаційних, матеріальних, інтелектуальних, людських та інших ресурсів підприємства задля виявлення та оцінки невизначеностей та управління динамічно змінюваною сукупністю ризиків процесу створення цінностей підприємства [5, 6].

Використання інструментарію ризик-менеджменту при оцінюванні факторів ризику для безпечних умов діяльності дозволяє поглибити мету управління економічною безпекою, яка трактується як формування умов безпечної діяльності, на основі розробки механізмів блокування поширення та

трансформації ризиків діяльності підприємства [7]. Базовими науковими підходами до дослідження економічної безпеки підприємства є ресурсно-функціональний та програмно-цільовий підходи. В контексті ризик-орієнтованого підходу до управління економічною безпекою, структуру економічної безпеки доцільно представити у вигляді трирівневої ієрархії: економічної безпеки ресурсів, функцій, підприємства. Така структура дозволяє виявити джерела виникнення ризиків за рівнями структури (ресурси, функції, підприємство) та компонентами кожного ієрархічного рівня (на рівні ресурсів: ризики персоналу, засобів праці, предметів праці, інформації, грошових коштів; на рівні функцій – ризики процесів постачання, управління, виробництва, збуту, фінансування тощо; на рівні середовища – зовнішні та внутрішні ризики; на рівні структури – ризики загального управління, ризики функціонального управління підприємством).

Показником оцінювання стійкості є індекс економічної безпеки, який не завжди коректно відображає умови захищеності діяльності підприємства. Результатом управління економічною безпекою на основі ризик-орієнтованого підходу є забезпечення стійкості підприємства на основі прогнозування та зниження ймовірності втрати стійкості вхідних ресурсів та функцій, що реалізуються на основі їх використання. Практичною реалізацією системи управління економічною безпекою на основі ризик-орієнтованого підходу є концепція. Основною метою концепції управління економічною безпекою є формування системи: моніторингу загроз, небезпек та ризиків і оцінювання їх впливу на стійкість ресурсів, функцій та підприємства в цілому; ідентифікації нинішніх загроз, небезпек та ризиків та оцінювання їх впливу на стійкість ресурсів, функцій та підприємства в цілому; прогнозування майбутніх загроз, небезпек та ризиків та оцінювання їх впливу на стійкість ресурсів, функцій та підприємства в цілому; розробка комплексу управлінських рішень економічного, організаційного, мотиваційного характеру щодо забезпечення економічної безпеки діяльності в зонах підвищеного ризику.

Література

1. Положення «Про порядок організації та проведення перевірок з питань запобігання та протидії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення. Постанова Правління Національного банку України № 66 від 24.07.2017 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

2. Кочін І. В. Ризик-орієнтований підхід – основа організації безпеки складних технічних систем, контроль за їх діяльністю та запобігання виникнення техногенних надзвичайних ситуацій. URL: <https://zounb.zp.ua/node/1247>.

3. Stachowiak Z. Teoria i praktyka mechanizmu bezpieczeństwa ekonomicznego znegoparństwa: podręcznik is zkolne. Warszawa, 2012. 220 p.

4. Череп А. В. Управління ризиками промислових підприємств на антикризових засадах : монографія. Запоріжжя : Запорізький національний університет. 2017. 200 с.

5. Меліхова Т. О. Економічна безпека підприємства: формування, контроль, ефективність : монографія. Херсон : Гельветика, 2018. – 632 с.

6. Прус Н. В. Теоретичні аспекти забезпечення економічної безпеки підприємства. Вісник Східноукраїнського національного університету імені В. Даля. 2019. № 3 (157). С. 183-193.

7. Ляшенко О. М. Концептуалізація управління економічною безпекою підприємства : монографія. К. : НІСД, 2015. 348 с. 9.

СТРАТЕГІЯ ПРОСУВАННЯ ПОСЛУГ ПОРТОВИХ ЕЛЕВАТОРІВ ЯК ІНСТРУМЕНТ УПРАВЛІННЯ ЗМІНАМИ

Відоменко І.О., к.е.н., доцент

Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса, Україна

Вступ. Збільшення попиту на перевалку зернових та олійних культур на експорт робить привабливим інвестиційним об'єктом портові елеватори України. З кожним роком їх кількість збільшується, що приводить до посилення конкурентної боротьби в цій ніші. Для ведення активної конкурентної боротьби портовим елеваторам доцільно здійснювати управління змінами в організації, застосовуючи стратегічний інструментарій, а саме – ефективну стратегію просування своїх послуг. Актуальність цього питання обумовила й мету даної роботи - розглянути процес формування стратегії просування на портових елеваторах.

Матеріали і методи. Дослідженню проблем «управління змінами» в управлінських процесах організації приділяється значна увага науковців, про що свідчать роботи зарубіжних і вітчизняних дослідників, таких як: Е.Камерон, М.Грин, Л.Грейнер, Д.Коттер, К. Фрайлінгер, О.Є. Кузьмін, В.В. Яцура, І.І. Грибик, І.Б.Шевченкота ін. [1-3] В цих роботах розглянуті основні теоретичні аспекти «управління змінами», а саме сутність змін в організації, сучасні концепції, методи змін, тощо. Однак недостатньо розглянуто практичні аспекти застосування стратегічного інструментарію для формування змін в основних бізнес-процесах підприємств.

Широкі питання, пов'язані з розробкою та реалізацією стратегій, знайшло своє відображення у працях відомих вітчизняних і закордонних економістів: І.Ансоффа, А.М.Богатирьова, М.В.Бянкіна, Ф.Котлера, Д.В.Кревенса, І.О.Кузнецової, Стрікленда А. Дж., Томпсона А.А., Ульяновскої

- Асауленко Н. В., аспірант, ст. викладач кафедри, ОНАХТ, м. Одеса
ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ЛОГІСТИЧНОЮ ІНФРАСТРУКТУРОЮ
АГРОПРОМИСЛОВОЇ СФЕРИ УКРАЇНИ 302
92. Мануїлова К.В., д.н. з держ. упр., доцент; Полянській А.О., магістрант.
ОНАХТ, м. Одеса, Україна
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МІЖНАРОДНОЇ КОМУНІКАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ
ФІРМ НА РИНКАХ УКРАЇНИ 305
93. Чабаров В.О. к.т.н., доцент; Євтушок О.В., к.е.н., ст. викладач. ОНАХТ, м.
Одеса, Україна
НАПРЯМИ АДАПТАЦІЇ ПРОАКТИВНИХ КОНКУРЕНТНИХ СТРАТЕГІЙ
ПІДПРИЄМСТВ ХЛІБОПЕКАРСЬКОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ 310
94. Дурбалова Н.І., аспірантка, ОНАХТ, м. Одеса, Україна
МЕТОДОЛОГІЯ РИЗИК-ОРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ ДО УПРАВЛІННЯ
ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВА 312
95. Седіков Д. В., викладач, ОНАХТ, м. Одеса, Україна
СТРАТЕГІЯ ПРОСУВАННЯ ПОСЛУГ ПОРТОВИХ ЕЛЕВАТОРІВ ЯК
ІНСТРУМЕНТ УПРАВЛІННЯ ЗМІНАМИ 315
96. Відоменко І.О., к.е.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса, Україна
АНАЛІЗ МАКРОСЕРЕДОВИЩА ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ З
ВИРОБНИЦТВА ОРГАНІЧНОЇ ПЛОДООВОЧЕВОЇ ПРОДУКЦІЇ В УКРАЇНІ 319
97. Ринкова А.А., аспірантка, ОНАХТ, м. Одеса, Україна
ПЕРСИСТЕНТНА ТРАНСФОРМАЦІЯ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ
УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЇЇ
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ 322
98. Купріна Н.М., д.е.н., доцент, декан ф-ту економіки, бізнесу і контролю,
ОНАХТ, м. Одеса, Україна
РИЗИКИ ХЛІБОПЕКАРНОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ 327
99. Басюркіна Н. Й., д.е.н., професор; Ласкаєв О. М., аспірант. ОНАХТ, м. Одеса,
Україна
СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ МАЛИМ ТА СЕРЕДНІМ БІЗНЕСОМ
В УКРАЇНІ 330
100. Константинова Т.В., к.е.н., ст. викладач; Шалений В.А., к.е.н., доцент;
Бровкіна Ю.О., к.е.н., доцент. ОНАХТ, м. Одеса, Україна
ШЛЯХИ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ СТИМУЛЮВАННЯ ПРАЦІ
ПЕРСОНАЛУ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ В КРИЗОВИХ УМОВАХ 332
101. Колесник В.І., к.е.н., доцент; Немченко Г.В., PhD, асистент. ОНАХТ, м.
Одеса, Україна
ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЗЕРНОВОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ 334
102. Басюркіна Н.Й., д.е.н., професор; Пакуленко О.В., магістрант. ОНАХТ, м.
Одеса, Україна
НАПРЯМИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ХЛІБОПЕКАРНИХ
ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ 337
- 103.